

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»

протокол від 12 вересня 2024 р.
№ 5

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо виконання та захисту магістерських кваліфікаційних робіт

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»
освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій

Рекомендовано на засіданні
кафедри менеджменту, бізнесу та
маркетингових технологій
26 серпня 2024 р., протокол № 7

Розробники: д.е.н., проф. ОСТАПЧУК Тетяна, к.е.н., доц. ОРЛОВА Катерина,
к.е.н., доц. БІРЮЧЕНКО Світлана, к.е.н., доц. БУЖИМСЬКА Катерина

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 2

Методичні рекомендації щодо виконання та захисту магістерських кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» [Електронне видання]. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2024. 59 с.

Розробники: д.е.н., проф. ОСТАПЧУК Тетяна, к.е.н., доц. ОРЛОВА Катерина, к.е.н., доц. БІРЮЧЕНКО Світлана, к.е.н., доц. БУЖИМСЬКА Катерина

Рецензенти:

ЛЕГЕНЧУК Сергій – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку

ОБІХОД Світлана – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та цифрової економіки

Затверджено Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування (протокол № 8 від «27» серпня 2024 р.)

Методичні рекомендації призначені для забезпечення підготовки, виконання та захисту магістерських кваліфікаційних робіт здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «магістр» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля». Методичні рекомендації містять загальні рекомендації щодо виконання та захисту магістерських кваліфікаційних робіт, вимоги до оформлення роботи та супровідних документів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 59 / 3</i>

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Етапи виконання магістерської кваліфікаційної роботи.....	6
2. Структура та обсяг магістерської кваліфікаційної роботи.....	12
3. Вимоги до оформлення магістерської кваліфікаційної роботи.....	23
4. Захист магістерської кваліфікаційної роботи.....	30
5. Оцінювання магістерської кваліфікаційної роботи.....	32
Додатки.....	34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 4

ВСТУП

Атестація відповідно до Закону України «Про вищу освіту» – це встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту. Атестація передбачає визначення відповідності якості здобутої освіти та рівня компетентності випускників закладів вищої освіти вимогам, визначеним Стандартом вищої освіти України та освітньо-професійною програмою «Підприємництво та торгівля».

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Підприємництво та торгівля» за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» проводиться у формі захисту магістерської кваліфікаційної роботи.

Відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 961 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 05.07.2024 р. № 962), кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми в сфері підприємництва та торгівлі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог. У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути виконана з дотриманням норм академічної доброчесності.

Атестація якості підготовки магістра підприємництва та торгівлі щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої і професійної підготовки вимогам стандарту та освітньо-професійної програми здійснюється Екзаменаційною комісією (ЕК) закладу вищої освіти з цього фаху.

Магістерська кваліфікаційна робота є важливою формою самостійної роботи здобувача вищої освіти, що узагальнює результати його освітньої та наукової підготовки. В процесі виконання та захисту магістерської кваліфікаційної роботи здобувачі вищої освіти набувають та апробовують навички та уміння щодо вивчення проблемних питань, пов'язаних із діяльністю підприємства, визначення шляхів вирішення цих питань, узагальнення та представлення результатів наукових досліджень.

Теми магістерських кваліфікаційних робіт пропонуються здобувачам вищої освіти, виходячи із вимог Стандарту вищої освіти, освітньо-професійної програми та напрямів науково-дослідної роботи кафедри. Здобувач вищої освіти має право обрати тему із запропонованого переліку з урахуванням своїх науково-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1 Арк 59 / 5	

практичних інтересів або запропонувати, за погодженням з гарантом програми, власний напрям досліджень, що відповідає предметній області спеціальності.

Основними завданнями підготовки та захисту магістерської кваліфікаційної роботи є наступні:

- закріплення та прикладне застосування отриманих під час навчання знань, навичок та умінь;
- поглиблення і розширення теоретичних знань за обраною тематикою;
- організація наукових досліджень та публічна презентація їх результатів;
- оволодіння сучасними аналітичними методиками та прийомами наукових досліджень;
- удосконалення цифрових навичок;
- набуття культури оформлення результатів досліджень.

Магістерська кваліфікаційна робота має науково-практичну орієнтацію і головним її завданням є проведення наукового аналізу економічної проблеми, пов'язаної з предметом дослідження, та розробка рекомендацій щодо поліпшення результатів функціонування суб'єкта підприємницької діяльності.

Важливим критерієм оцінки є наявність елементів наукової новизни.

Магістерська кваліфікаційна робота повинна відповідати наступним вимогам:

- відображати процес та результати самостійного наукового дослідження;
- містити комплексний аналіз досліджуваної проблеми, узагальнення теоретичних засад та розробку практичних рекомендацій з підвищення ефективності діяльності суб'єкта підприємницької діяльності;
- базуватися на спеціальних методах економічних досліджень, таких, як методи збору та узагальнення інформації, аналізу, прогнозування, моделювання тощо;
- містити економічні розрахунки, виконані із застосуванням цифрових технологій;
- містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення економічно-управлінської діяльності на досліджуваному об'єкті;
- мати належне оформлення та всі необхідні супровідні документи;
- бути повністю завершеною і поданою на кафедру в термін, який відповідає графіку навчального процесу спеціальності;
- дотримання академічної доброчесності при виконанні та захисті роботи.

Оцінювання магістерської кваліфікаційної роботи здійснюється за критеріями якості її підготовки, оформлення, рівня наявності плагіату та публічного захисту.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 6

1. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Організаційно процес виконання магістерської кваліфікаційної роботи складається з наступних етапів:

- вибір теми наукового дослідження, призначення керівника цього дослідження;
- підбір літератури та її опрацювання;
- формування та узгодження з керівником попереднього (робочого) плану та постановка завдання магістерської кваліфікаційної роботи;
- збір і обробка вихідної інформації, її аналіз;
- формування роботи відповідно до узгодженого з керівником плану, перевірка її керівником;
- отримання відгуку керівника;
- рецензування магістерської кваліфікаційної роботи (отримання внутрішньої рецензії);
- проходження перевірки на наявність плагіату у роботі;
- підготовка презентації / ілюстративного матеріалу за матеріалами магістерської кваліфікаційної роботи;
- остаточне оформлення магістерської кваліфікаційної роботи та подання її на кафедру;
- оприлюднення тексту магістерської кваліфікаційної роботи на офіційному сайті університету;
- захист магістерської кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК.

Вибір теми наукового дослідження, призначення керівника цього дослідження

Підготовка до виконання магістерської кваліфікаційної роботи, представленої на здобуття освітнього ступеня «магістр», починається з вибору теми та призначення кафедрою керівника дослідження. Вибір теми магістерської кваліфікаційної роботи здійснюється здобувачем вищої освіти індивідуально, відповідно до рекомендованої кафедрою тематики (*Додаток А*).

Теми магістерських кваліфікаційних робіт пропонуються професорсько-викладацьким складом кафедри менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій з урахуванням вимог Стандарту вищої освіти України, напрямів наукової роботи кафедри та запитів стейкхолдерів. Щорічно теми магістерських кваліфікаційних робіт коригуються та уточнюються з урахуванням змін, що відбуваються в

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 7

економічній теорії та практиці, або потреб конкретних стейкхолдерів.

Здобувач вищої освіти має право запропонувати власну тему, яка відсутня у переліку рекомендованої тематики, за погодженням з гарантом програми, за умови, що така тема відповідає предметній області спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

Назва теми магістерської кваліфікаційної роботи повинна бути лаконічною та точною. Вона повинна включати об'єкт (малі підприємства, виробничі запаси, обсяг виробництва, бізнес-план та т. ін.) та види впливу (обґрунтування, управління, мотивація, організація, розробка, оптимізація тощо).

Наприклад: «Управління підприємницькими ризиками діяльності АТ «Житомирський маслозавод»»

При виборі теми роботи необхідно враховувати її актуальність; наявність інформаційної бази; можливість отримання й опрацювання фактичного матеріалу щодо конкретного об'єкта дослідження; наявність власних наукових опрацювань та пов'язати тему магістерської кваліфікаційної роботи з конкретним підприємством, на базі якого планується проводити дослідження.

Організаційно тема магістерської кваліфікаційної роботи і науковий керівник закріплюються за здобувачем вищої освіти відповідним наказом, що формується на підставі особистих заяв здобувачів (**Додаток Б**).

Підбір літератури та її вивчення

Відповідно до обраної теми магістерської кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти самостійно підбирає джерела: законодавчі акти України, офіційні документи, монографії, брошури, фахові статті з відповідного напрямку, навчально-методичну літературу, накопичує відомчі матеріали з теми, вивчає їх. Написання магістерської кваліфікаційної роботи передбачає обов'язкове вивчення чинного законодавства України з питань, пов'язаних з темою кваліфікаційної роботи.

Ознайомлення з опублікованими за темою магістерської кваліфікаційної роботи науковими працями починається одразу після розробки ідеї, тобто задуму наукового дослідження, який знаходить своє відображення в робочому плані. Починати пошук варто з нової та сучасної літератури. Орієнтовно не менше, ніж 50 % використаних джерел має бути за останні 5 років.

Під час вивчення літературних джерел бажано ознайомитися із закордонною літературою з досліджуваної проблеми, з трактуванням понять, термінів, показників аналізу, оцінки та прогнозування господарської діяльності підприємств, ознайомитися з поглядами та пропозиціями провідних науковців.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 8

Для написання магістерської кваліфікаційної роботи доцільно використовувати статистичні матеріали Державного служби статистики України. Вивчення відповідних джерел надасть змогу здобувачу вищої освіти визначити теоретичні основи досліджуваних питань та виявити ступінь їх розробки.

Важливо! Заборонено використання наукових та / або інших джерел російською мовою, або опублікованих авторами з російської федерації або Республіки Білорусь!

Дослідження теоретичних основ теми магістерської кваліфікаційної роботи дає можливість усвідомити її зв'язок із загальними тенденціями розвитку даної проблеми. Поглиблене вивчення літературних та офіційних джерел інформації надасть змогу з'ясувати сучасний стан теми дослідження, правильно скласти план магістерської кваліфікаційної роботи, чіткіше визначити спрямування та методику власних досліджень, обсяг і характер практичних матеріалів, необхідних для виконання магістерської кваліфікаційної роботи.

Формування та узгодження з керівником попереднього (робочого) плану магістерської кваліфікаційної роботи

Планування роботи починається зі складання робочого (попереднього) плану, що являє собою своєрідну наочну схему дослідження. Такий план використовується на першій стадії роботи над магістерською кваліфікаційною роботою, що дозволяє ескізно представити досліджувану проблему в різних варіантах та полегшує керівнику оцінку загальної структури й рубрикації майбутнього дослідження.

Робочий план розробляється самостійно здобувачем вищої освіти за участі керівника з урахуванням вимог до структури та змісту магістерської кваліфікаційної роботи, визначених даними методичними рекомендаціями. В той же час, план має бути достатньо гнучким, щоб можна було включати в нього нові аспекти, виявлені в процесі підготовки тексту.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи не тільки безпосередньо бере участь у розробці робочого плану майбутньої роботи, але й сприяє проведенню досліджень у інший спосіб, зокрема:

- рекомендує необхідну літературу, довідкові, статистичні й архівні матеріали та інші джерела з теми;
- проводить систематичні консультації;
- оцінює зміст виконаної магістерської кваліфікаційної роботи як частинами, так і в цілому;
- дає згоду на представлення магістерської кваліфікаційної роботи до

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59/9

перевірки на унікальність та захисту.

Таким чином, керівник магістерської кваліфікаційної роботи здійснює наукову й методичну допомогу, систематично контролює виконання роботи, вносить певні корективи, дає рекомендації про доцільність прийняття того чи іншого рішення, а також висновок про готовність роботи в цілому.

Збір і обробка інформації, її аналіз

Після вивчення літератури з теми і складання попереднього (робочого) плану здобувач вищої освіти приступає до збору практичних матеріалів на тому підприємстві, за матеріалами якого планується виконувати магістерську кваліфікаційну роботу.

Збір необхідної інформації складається з наступних етапів.

Етап 1. Виокремлення тих показників, які необхідно визначити для розкриття всіх питань, зазначених в робочому плані магістерської кваліфікаційної роботи.

На цьому етапі складається зведений перелік усіх показників за темою дослідження. При цьому показники, необхідні для визначення окремих питань, підлягають логічному аналізу з точки зору їх повторення, взаємозв'язку та можливості одержання подальших аналітичних показників.

Етап 2. Визначення джерел інформації.

На другому етапі визначають джерела інформації щодо кожного показника. При цьому виявляється, які показники можуть бути одержані зі статистичних даних по Україні або її регіонах, матеріалів дослідження економічної літератури, а які належить одержати у процесі дослідження на підприємстві.

При зборі показників, які відображаються бухгалтерським обліком та статистичною і фінансовою звітністю, необхідно визначити джерела одержання даних (форми звітності або книги обліку), період, за який здійснюється збір показників (він повинен бути порівнюваним), одиниці виміру. Звітні дані підприємства, на основі якого проводиться дослідження, повинні охоплювати як мінімум 3 роки.

Для одержання спеціальних матеріалів і даних, яких немає у бухгалтерській та статистичній звітності, здобувач вищої освіти повинен самостійно виконати необхідні розрахунки, провести відповідні спостереження.

Етап 3. Документальне оформлення зібраного матеріалу.

Зібраний матеріал підлягає упорядкуванню, тобто здобувач вищої освіти повинен розподілити матеріал згідно плану магістерської кваліфікаційної роботи. Потім проводиться відбір матеріалу з точки зору можливості та доцільності його використання в обґрунтуванні пропозицій. В процесі обробки

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 10

матеріалів складаються таблиці, графіки, діаграми, розраховуються середні та відносні величини, проводиться групування, тобто здійснюється аналітична обробка інформації з метою її подальшого узагальнення та обґрунтування рекомендацій. На етапі обробки економічної інформації слід використовувати цифрові технології.

Уся одержана інформація потребує перевірки з точки зору її достовірності, логічної відповідності кінцевим результатам. У процесі аналізу зібраного матеріалу слід забезпечити порівнюваність всіх показників за критеріями часу (періодів), цін тощо.

Виконання магістерської кваліфікаційної роботи, перевірка її керівником

Після збору необхідної інформації здобувач вищої освіти здійснює виконання основної частини дослідження. Результатом даного етапу є структурована відповідно до вимог методичних рекомендацій магістерська кваліфікаційна робота. У процесі виконання магістерської кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти консультується з науковим керівником, узгоджує з ним проблемні питання та надає роботу на перевірку та затвердження частинами або повністю.

Отримання відгуку керівника

Після завершення дослідження науковий керівник засвідчує готовність магістерської кваліфікаційної роботи та рівень її підготовки шляхом написання відповідного відгуку (**додаток В**), який є одним з елементів супровідної документації до магістерської кваліфікаційної роботи

Рецензування магістерської кваліфікаційної роботи (отримання внутрішньої рецензії)

Рецензування магістерської кваліфікаційної роботи здійснюється науково-педагогічним працівником кафедри менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій, затвердженим розпорядженням по кафедрі, після надання керівником відгуку. Результатом рецензування є підписана рецензія, форма якої наведена у **додатку Г**.

Проходження перевірки на наявність плагіату у роботі

Обов'язковою вимогою до магістерської кваліфікаційної роботи є достатній рівень її унікальності, що визначається за результатами перевірки на плагіат. Для проходження перевірки на плагіат здобувач вищої освіти подає на кафедру наступні документи:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 11

– магістерську кваліфікаційну роботу у роздрукованому та електронному (в форматі .doc або .docx) вигляді;

– підписаний відгук наукового керівника;

– підписану рецензію на магістерську кваліфікаційну роботу.

За результатами перевірки, про результати якої здобувача вищої освіти повідомляє кафедра, здобувачу видається довідка про відповідність роботи вимогам та рівень унікальності роботи. Довідка відноситься до супровідної документації, яка подається разом із роботою на кафедру. Перевірка роботи здійснюється з використанням відповідного програмного забезпечення. Порядок перевірки магістерських кваліфікаційних робіт на наявність ознак академічного плагіату наведено у Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Державному університеті «Житомирська політехніка», з яким можна ознайомитися на Порталі внутрішніх нормативних документів університету. Відповідно до п. 4.1.3 Положення, для кваліфікаційних робіт за освітнім рівнем «магістр» дозволяється збіг з однією роботою (за виключенням авторського тексту бакалаврської роботи здобувача вищої освіти) не більше ніж 25%. Кваліфікаційна робота, що не відповідає встановленим вимогам або містить маніпуляції з алфавітом, заміну букв, прихований текст тощо, повертається здобувачу вищої освіти на доопрацювання. Допускається не більше ніж три перевірки однієї кваліфікаційної роботи в електронній системі Anti-Plagiarism.

Підготовка презентації / ілюстративного матеріалу за матеріалами магістерської кваліфікаційної роботи

Для забезпечення наочності представлення результатів дослідження під час публічного захисту здобувач вищої освіти готує ілюстративний матеріал та / або презентацію за матеріалами проведеного дослідження. Конкретний склад та змістове наповнення ілюстративного матеріалу / презентації узгоджується з керівником. У ілюстративному матеріалі / презентації повинні міститися лише ті дані, які є в основному змісті магістерської кваліфікаційної роботи

Остаточне оформлення магістерської кваліфікаційної роботи та її подання на кафедру

Після проходження перевірки на плагіат здобувач вищої освіти в установленій термін подає готову роботу на випускову кафедру. Робота зшивається відповідно до затверджених вимог, на титульній сторінці мають бути розміщені підпис здобувача вищої освіти, наукового керівника та рецензента.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 12

Крім власне магістерської кваліфікаційної роботи на кафедру подається наступна супровідна документація:

- завдання на магістерську кваліфікаційну роботу, підписане керівником та здобувачем вищої освіти (*додаток Д*);
- підписаний відгук наукового керівника;
- підписана внутрішня рецензія;
- подання голові Екзаменаційної комісії щодо захисту магістерської кваліфікаційної роботи (заповнюється керівником);
- довідка про результати проходження перевірки на плагіат;
- копії опублікованих здобувачем вищої освіти наукових робіт, що засвідчують апробацію результатів наукового дослідження.

Захист магістерської кваліфікаційної роботи на засіданні ЕК

Останнім етапом є публічний захист магістерської кваліфікаційної роботи. Для захисту здобувач вищої освіти готує доповідь загальною тривалістю до 10 хвилин та відповідний ілюстративний матеріал / презентацію. Результати захисту фактично є підсумковою державною атестацією здобувача.

2. СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Магістерська кваліфікаційна робота, представлена на здобуття освітнього ступеня «магістр», повинна відповідати певним загальним вимогам щодо викладення матеріалу:

- магістерська кваліфікаційна робота повинна бути викладена українською мовою;
- формулювання назви теми, розділів та підрозділів повинні бути чіткими, лаконічними і в той же час найбільш повно відображати сутність та зміст питань, що розглядаються;
- матеріал роботи необхідно викладати грамотно, доступним науковим стилем, він не повинен містити повторів та не бути перевантаженим цитатами;
- не допускається просте переписування матеріалів із літературних джерел, їх цитування без посилання;
- в тексті не повинно бути виразів типу: «я вважаю», «мені здається», «у нас прийнято», замість них рекомендуються вирази: «на нашу думку», «вважається доцільним», «як свідчить проведений аналіз».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 13

Магістерська кваліфікаційна робота повинна мати чітку та логічну побудову, послідовність та завершеність. *Рекомендований обсяг основного змісту (без додатків та списку використаних джерел) магістерської кваліфікаційної роботи має становити 75-90 аркушів тексту формату А-4. Орієнтовний розподіл сторінок по структурі роботи наведений в табл. 1.*

Таблиця 1

Орієнтовна структура магістерської кваліфікаційної роботи

Структурний елемент	Орієнт. к-ть стор.	Примітка
Титульний аркуш	1	Додаток Е Номер на стор. не вказують
Анотація	1	Додаток Ж Номер не присвоюється
Зміст	1	Додаток И Зміст починається зі стор. 2 (нумерація)
Вступ: Актуальність теми, мета магістерської кваліфікаційної роботи завдання магістерської кваліфікаційної роботи об'єкт дослідження, предмет дослідження методи дослідження інформаційні джерела дослідження наукова новизна одержаних результатів практичне значення одержаних результатів публікації за результатами дослідження апробація результатів дослідження структура магістерської кваліфікаційної роботи	3-4	Додаток К
Основна частина:		
РОЗДІЛ 1 (теоретичний)	25-30	
Висновки до розділу 1	1-2	
РОЗДІЛ 2 (аналітичний)	23-30	Додаток М
Висновки до розділу 2	1-2	
РОЗДІЛ 3 (рекомендаційний)	23-30	
Висновки до розділу 3	1-2	
Висновки до роботи	2-3	Додаток Л
Список використаних джерел, кількість	не менше 75	Додаток Н
Додатки		Фінансова звітність підприємства, на базі якого здійснювався аналіз Форма №1, 2 за три останні роки – обов'язково
Супровідні документи:		Вкладаються в файл, який підшивається під обкладинку магістерської кваліфікаційної роботи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 14

Титульний аркуш (1 стор.) є першою сторінкою магістерської кваліфікаційної роботи і виступає повним джерелом бібліографічної інформації, яка необхідна для обробки та ідентифікації документів, має містити тему магістерської кваліфікаційної роботи, шифр групи, прізвище, ім'я та по-батькові здобувача вищої освіти з підписами власне здобувача, завідувача кафедри, наукового керівника; прізвище, ініціали та підпис рецензента. Титульна сторінка виконується за зразком, наведеним у *Додатку Е*.

Анотація (1 стор.) – призначена для першого знайомства з магістерською кваліфікаційною роботою і вміщує коротку інформацію, яка розкриває сутність і зміст роботи. Її виконують двома мовами. Одну анотацію пишуть обов'язково українською мовою, другу – іноземною мовами на вибір здобувача вищої освіти (англійською або іншою мовою країн ОЕСР). Приклад анотації наведено у *Додатку Ж*.

Зміст (1-2 стор.) магістерської кваліфікаційної роботи містить назви всіх розділів і підрозділів із зазначенням номера сторінки, на якій розміщується їх початок. Назви розділів і підрозділів у змісті та тексті мають бути ідентичними. Титульний аркуш, анотацію та сам зміст в зміст не включають. Нумерація сторінок проставляється, починаючи зі змісту з урахуванням титульної сторінки, яка фактично є першою сторінкою. Обов'язково продовжується нумерація сторінок в додатках та списку використаних джерел, з подальшим зазначенням в змісті номера сторінки, з якої починається відповідна частина магістерської кваліфікаційної роботи. Останнє слово кожного заголовку подовжується крапками з відповідним номером сторінки у крайньому правому положенні в рядку. Приклади написання змісту магістерської кваліфікаційної роботи наведено в *додатку І*.

Вступ (3-4 стор.) до магістерської кваліфікаційної роботи розкриває актуальність обраної теми; містить в собі коротку інформацію щодо розгляду окремих питань з теми магістерської кваліфікаційної роботи в працях українських та зарубіжних дослідників. У вступі формулюються мета та завдання магістерської кваліфікаційної роботи; визначаються об'єкт та предмет дослідження; методи проведення наукового дослідження; формулюються елементи наукової новизни; визначається практична значимість дослідження; наводиться апробація окремих результатів магістерської кваліфікаційної роботи; повідомляються у чому полягають теоретична значимість і прикладна цінність отриманих результатів.

Таким чином, вступ – дуже відповідальна частина роботи, оскільки він не лише орієнтує на подальше розкриття теми, але й містить усі необхідні

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 15

кваліфікаційні характеристики. Тому основні структурні елементи вступу до магістерської кваліфікаційної роботи розглянемо більш докладно. Кожен структурний елемент вступу має бути виділеним (див. приклад – *Додаток К*).

Актуальність теми магістерської кваліфікаційної роботи висвітлюється у вступі обсягом не більше однієї сторінки. Рекомендується така послідовність викладання цієї частини вступу:

- формулювання сутності проблемної ситуації, її значущість для національної та міжнародної економіки, розвитку окремих галузей чи підприємств;
- короткий огляд літературних джерел за обраною тематикою із визначенням ключових вітчизняних та зарубіжних вчених;
- невирішені частини проблеми, що обумовлюють актуальність теми магістерської кваліфікаційної роботи;
- відповідність обраного напряму дослідження предметній області спеціальності.

Мета магістерської кваліфікаційної роботи – це той результат, на досягнення якого спрямоване наукове дослідження. Мета дослідження повинна бути пов'язана із темою магістерської кваліфікаційної роботи. При формулюванні мети не рекомендується вживати слова «вивчення...», «дослідження...», «аналіз...», «оцінка...», оскільки вони вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету дослідження.

Мета магістерської кваліфікаційної роботи реалізується через конкретні *завдання*, які мають деталізувати мету дослідження.

Вони можуть бути як теоретично-пошукові, так і прикладні. Формулювати завдання дослідження рекомендується у формі переліку конкретних засобів досягнення мети: «проаналізувати», «узагальнити», «визначити», «обґрунтувати», «розробити» тощо. Перелік цих завдань необхідно робити якомога більш ретельно, оскільки опис їхнього вирішення повинен скласти зміст підрозділів магістерської кваліфікаційної роботи.

Вирішення поставлених завдань стисло засвідчується у висновках до відповідних розділів, а досягнення мети у загальних висновках магістерської кваліфікаційної роботи.

Невід'ємною частиною вступу є визначення об'єкту та предмету дослідження.

Об'єкт дослідження – це соціально-, фінансово- чи організаційно-економічний процес або явище у діяльності підприємства, що породжує проблемну ситуацію й обране для дослідження.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 16

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу досліджень співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті дослідження виділяється та його частина, що становить предмет дослідження, на який спрямовується основна увага здобувача вищої освіти. Предмет дослідження визначає тему магістерської кваліфікаційної роботи. Об'єкт і предмет, мета і завдання дослідження та тема роботи перебувають у нерозривному зв'язку між собою і зумовлюють зміст магістерської кваліфікаційної роботи.

Обов'язковим елементом вступу магістерської кваліфікаційної роботи є також перелік *методів дослідження*, що слугують інструментом у збиранні фактичного матеріалу та його обробки і є необхідною умовою досягнення поставленої в роботі мети. Їх перелік необхідно робити не «взагалі», тобто відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно, визначаючи, яке завдання вирішувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу переконатися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Важливою частиною вступу є *інформаційні джерела*, на базі яких були проведені дослідження за темою магістерської кваліфікаційної роботи. В цьому елементі вступу перелічуються всі джерела інформації, які були використані при дослідженні теми магістерської кваліфікаційної роботи – починаючи зі статистичних даних по Україні або певному її регіону і закінчуючи матеріалами, які характеризують роботу підприємства.

Обов'язковим елементом вступу магістерської кваліфікаційної роботи магістра є *наукова новизна* отриманих результатів. Найважливіші результати магістерської кваліфікаційної роботи, які характеризують її новизну, розкривають особистий внесок автора у дослідження, надаються у формі переліку та розділяються на дві частини: «удосконалено» та «дістало подальшого розвитку».

Кожне наукове положення чітко формулюють, виокремлюючи його повну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни. Сформульоване наукове положення повинно читатися і сприйматися легко і однозначно (без нагромодження дрібних і таких, що ускладнюють сприйняття його сутності, деталей та уточнень). У жодному випадку не можна вдаватись до викладу наукового положення у вигляді анотації, коли просто констатують, що в роботі зроблено те й те, а в сутності написаного новизни виявити неможливо.

Складовою вступу магістерської кваліфікаційної роботи є *практичне значення одержаних результатів*. У даній частині визначають, чим одержані в ході дослідження рекомендації будуть корисними для досліджуваного

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 17

підприємства, та окреслюють перспективи їх імплементації у практичну діяльність інших суб'єктів підприємницької діяльності.

Обов'язковою частиною вступу є перелік публікацій основних результатів дослідження в наукових статтях та апробації на науково-практичних конференціях та симпозіумах.

В частині «*За результатами дослідження було опубліковано*» здобувач вищої освіти перелічує наукові статті та тези конференції, що були написані особисто здобувачем або у співавторстві чи під керівництвом наукового керівника магістерської кваліфікаційної роботи згідно стандартів України.

В частині «*Апробація результатів дослідження*» здобувач вищої освіти вказує назви, час та місце проходження конференцій, на яких були апробовані основні результати дослідження за темою магістерської кваліфікаційної роботи.

Вступ має закінчуватись описом *структури магістерської кваліфікаційної роботи*, тобто переліком структурних частин, вказівкою про обсяг тексту роботи, кількість таблиць і рисунків, кількість використаних джерел та додатків. До основного змісту магістерської кваліфікаційної роботи входить робота починаючи з титульної сторінки і закінчуючи загальними висновками та не входять додатки і список використаних джерел. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають суцільній нумерації.

Основна частина магістерської кваліфікаційної роботи

Зміст проведеного здобувачем вищої освіти дослідження розкриває основна частина магістерської кваліфікаційної роботи, яка складається із трьох розділів та висновків. В розділах основної частини магістерської кваліфікаційної роботи докладно викладається теоретична, аналітична і рекомендаційна частини й узагальнюються результати дослідження. Зміст розділів основної частини повинен відповідати темі магістерської кваліфікаційної роботи і цілком її розкривати. Ці розділи повинні показати уміння здобувача вищої освіти логічно й аргументовано подавати матеріал, виклад і оформлення якого повинні відповідати вимогам, що висуваються до друкованих робіт.

РОЗДІЛ 1 (теоретичний – 25-30 сторінок) складається з 4 підрозділів теоретичного характеру. В першому розділі проводиться аналіз основних економічних категорій; теоретичне обґрунтування основних напрямів дослідження, обґрунтування їх доцільності; загальна методика, конкретні методи і моделі дослідження.

В цьому розділі слід викласти суть досліджуваної проблеми та ступінь її

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 18

сучасної розробки; аналіз та узагальнення існуючих концепцій, теорій та поглядів; визначити дискусійні аспекти, невирішені питання і проблеми теоретичного, методичного та практичного характеру; розглянути еволюцію підходів до їх вирішення; викласти теоретичні основи обраної теми; зробити критичний огляд з відповідних наукових джерел, у тому числі закордонних, висловити й обґрунтувати своє ставлення; навести власний аналіз основних категорій та понять за темою дослідження (10-12 джерел).

Важливе місце в даному розділі посідає викладення методик аналізу визначених проблем, процесів і явищ, які будуть використовуватись у наступних частинах роботи. Відповідно, в першому розділі доцільно дати характеристику показників, які в подальшому використовуються для оцінки об'єкта дослідження.

При розгляді підрозділу 1.4 досліджують основні засади інформаційного та нормативно-правового забезпечення відносин за темою дослідження, які виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності, зокрема: правові основи здійснення підприємництва (загальні питання); система зовнішніх і внутрішніх нормативних документів, які регламентують діяльність суб'єкта господарювання і об'єкта дослідження, їх зміст і проблеми застосування; інформаційні джерела для забезпечення функціонування відносин у сфері дослідження.

Перший розділ є основою для розробки прикладних аспектів обраної теми, які здобувач вищої освіти повинен викласти в подальших розділах магістерської кваліфікаційної роботи.

Перший розділ має закінчуватись висновками (1-2 сторінки), що узагальнюють основні положення, викладені у розділі.

РОЗДІЛ 2 (аналітичний – 23-30 сторінок) включає 3 підрозділи аналітичного характеру на матеріалах конкретного об'єкта дослідження (підприємства). В ньому доцільно провести аналіз тенденцій розвитку галузі, у якій функціонує досліджуване підприємство, дослідити умови його господарювання, сучасні проблеми та перспективи розвитку, результати аналізу щодо предмету дослідження магістерської кваліфікаційної роботи.

Пропонується наступний перелік питань, що потребують поглибленого вивчення у другому розділі магістерської кваліфікаційної роботи:

2.1. Аналіз тенденцій розвитку галузі

Метою написання підрозділу 2.1 є практична апробація отриманих під час навчання навичок, знань та умінь відносно аналізу умов функціонування

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 19

досліджуваного підприємства.

Для детального аналізу стану та тенденцій розвитку галузі доцільно висвітлити наступні аспекти:

- загальна характеристика галузі (її становлення та розвиток, місце у економічній системі країни, роль у національній економіці, взаємозв'язок з іншими галузями економіки;
- показники обсягів виробництва та реалізації (у натуральних одиницях або у відсотковому співвідношенні);
- показники ресурсного забезпечення підприємств галузі;
- показники фінансових результатів підприємств галузі;
- показники зовнішньоекономічної діяльності підприємств галузі;
- PEST-аналіз;
- SWOT-аналіз тощо.

Інформацію доцільно представляти у табличній або графічній формі. До кожної таблиці та / або рисунку повинні бути представлені висновки, що інтерпретують наведену інформацію.

Приклад таблиць для представлення інформації наведено у *додатку М*. Дослідження по галузі проводиться за 3-5 років.

Для написання даного підрозділу рекомендується користуватися наступними інформаційними ресурсами:

- офіційний сайт Державної служби статистики України (<https://www.ukrstat.gov.ua/>);
- офіційний сайт Головного управління статистики у Житомирській області (<https://www.zt.ukrstat.gov.ua/>);
- статистичні щорічники та збірники;
- фінансова та статистична звітність підприємств;
- адміністративні та нормативні документи;
- ресурси галузевих асоціацій (наприклад, Національної асоціації цукровиків України, Національної асоціації молочників України тощо);
- інші ресурси.

2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства

У даному підрозділі надається коротка організаційно-правова характеристика досліджуваного підприємства. Зокрема, доцільно навести наступні дані:

- назва, організаційно-правова форма та територіальне розміщення підприємства;
- основні об'єкти підприємницької діяльності (види продукції, послуг, робіт

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 20

тощо);

- ключові контрагенти (споживачі та постачальники);
- основні конкуренти підприємства.

Проводиться фінансовий аналіз діяльності досліджуваного підприємства

При викладенні матеріалу підрозділу 2.2 досліджується потенціал економічного розвитку підприємства з використанням системи показників. З цією метою використовуються дані фінансової звітності підприємств (Балансу (Звіту про фінансовий стан) та Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)) за три роки.

За результатами проведених розрахунків обов'язково робиться загальний висновок про існуючий стан, проблеми та потенціал економічного розвитку досліджуваних підприємств.

Рекомендації щодо змістового наповнення підрозділу 2.2 представлено у **додатку М**.

2.3. Оцінка існуючої системи управління діяльністю підприємства за темою магістерської кваліфікаційної роботи

Передбачає поглиблений аналіз досліджуваної проблеми на підприємстві. Зокрема, у даному підрозділі визначаються:

- особливості реалізації управління об'єктами за темою дослідження (наприклад, система управління персоналом підприємства або менеджмент інноваційної діяльності);
- оцінка ефективності формування та використання об'єктів за метою дослідження;
- виділення та узагальнення наявних проблем за темою магістерської кваліфікаційної роботи на підприємствах, що є об'єктом дослідження.

Базовий аналітичний матеріал, проміжні розрахунки та отримані кількісні результати мають бути подані у вміщених в другий розділ (або у винесених в додатки), таблицях, рисунках, графіках, діаграмах тощо.

На основі обробки та узагальнення аналітичних матеріалів здобувач вищої освіти повинен виявити і відобразити у магістерській кваліфікаційній роботі сучасні тенденції та характер впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на управління та функціонування господарюючих суб'єктів. Важливим є те, щоб узагальнення теоретичних концепцій та висновки, що сформульовані здобувачем вищої освіти на базі вивчення наукової літератури та викладені у першому розділі, були підтверджені конкретним практичним матеріалом у другому розділі.

В роботі над другим розділом здобувач вищої освіти має проявити й використати свої аналітичні та розрахункові компетенції. Він повинен ґрунтовно

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 21

проаналізувати фактичний стан досліджуваної проблеми на матеріалах обраного підприємства.

Розділ повинен бути максимально насиченим ілюстративним матеріалом (таблиці, рисунки), який відображає результати діяльності підприємства за останні 3 роки. Наведені в цьому розділі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, блок-схеми, алгоритми, розрахункові моделі, які визначають сутність економічних процесів, мають супроводжуватись відповідними поясненнями і, найголовніше, створювати об'єктивну базу для виявлення невикористаних резервів в діяльності підприємства.

Розділ завершується висновками (1-2 сторінки), що узагальнюють основні положення, викладені у розділі.

РОЗДІЛ 3 (рекомендаційний 23-30 сторінок) присвячений розробці прикладних рекомендацій щодо удосконалення системи управління діяльністю підприємства за об'єктом дослідження.

Рекомендаційний розділ – це дослідно-проектна частина магістерської кваліфікаційної роботи, яка складається з трьох основних підрозділів.

Третій розділ має містити обґрунтовані (з відповідними розрахунками) пропозиції щодо вдосконалення процесів, явищ, об'єктів дослідження, заходи, що сприяють підвищенню ефективності діяльності підприємства, процесів і механізмів функціонування тощо.

Здобувач вищої освіти повинен розкрити зміст запропонованих заходів, що спрямовані на підвищення ефективності функціонування об'єкту в цілому, обґрунтувати рекомендації щодо покращення окремих аспектів господарської діяльності, системи управління нею тощо. Тобто тут викладаються розробки й обґрунтування вдосконалення окремих питань діяльності підприємства в аспекті теми, що досліджується. Рекомендації та пропозиції повинні мати глибоке обґрунтування та впливати з результатів дослідження фактичного матеріалу.

Виконуючи цю частину, здобувач повинен продемонструвати вміння проводити наукові дослідження, застосовувати сучасні методи наукового пізнання, давати наукову характеристику новим явищам і процесам, а також використовувати нові знання для конкретних прикладних рішень і обґрунтованих рекомендацій (заходів). Рекомендованою є наступна структура розділу:

3.1. Організаційно-методичні засади удосконалення системи управління за об'єктом дослідження роботи

Відповідно до Стандарту вищої освіти України, одним з ключових результатів навчання фахівців за спеціальністю «Підприємництво та торгівля» є

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 22

вміння визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення. Відтак, при написанні даного підрозділу доцільно визначити проблеми, пов'язані із системою управління за об'єктом дослідження, та запропонувати шляхи їх вирішення. Доцільно запропоновані заходи групувати за напрямками, наприклад, організаційні, методичні, інформаційні, кадрові тощо. Доцільно сконцентрувати зусилля на визначених проблемних місцях у системі управління діяльністю досліджуваного підприємства та сформулювати відповідні заходи, реалізація яких сприятиме підвищенню ефективності процесів менеджменту.

3.2. Резерви підвищення ефективності / заходи щодо удосконалення відносин у сфері об'єкта дослідження магістерської кваліфікаційної роботи

У даному підрозділі здобувач вищої освіти на підставі проведених у підрозділі 2.3 розрахунків та аналізу пропонує конкретні заходи щодо підвищення ефективності формування / використання економічних об'єктів за темою дослідження магістерської кваліфікаційної роботи. Доцільно, щоб запропоновані заходи базувалися на розрахунках, наведених у підрозділі 2.3 магістерської кваліфікаційної роботи та були узгоджені (не взаємовиключні).

3.3. Оцінка економічної ефективності запропонованих заходів

Важливим з точки зору забезпечення практичної цінності дослідження є обґрунтування економічної ефективності запропонованих заходів, що підтверджується відповідними розрахунками та визначенням економічного ефекту, що буде отриманий внаслідок впровадження комплексу запропонованих заходів у практику.

Підготовка третього розділу магістерської кваліфікаційної роботи вимагає від здобувача вищої освіти найбільших творчих зусиль. Саме тут він має застосувати і довести свої креативні та інноваційні компетенції.

Характер і зміст заходів, що пропонуються, повинні базуватися на теоретичних положеннях першого розділу основної частини роботи та аналітичних розрахунках другого розділу.

Ця частина магістерської кваліфікаційної роботи є самостійною розробкою здобувача вищої освіти і визначає науково-практичний результат дослідження. Запропоновані здобувачем вищої освіти удосконалення й інновації мають бути всебічно і, в першу чергу, економічно обґрунтовані з використанням сучасних підходів і методик. У разі значних обсягів економічних розрахунків бажано використовувати сучасні цифрові технології.

Розділ завершується висновками (1-2 сторінки), що узагальнюють основні положення, викладені у розділі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 23

У **загальних висновках** здобувач вищої освіти в порядку основних розділів викладає найважливіші наукові та практичні результати магістерської кваліфікаційної роботи. Загальні висновки слід розділити на окремі пункти, що мають відповідати змісту, а також завданням магістерської кваліфікаційної роботи. У загальних висновках рекомендується підкреслити, що мету дослідження досягнуто і всі намічені завдання вирішені. Приклад оформлення висновків наведено в **Додатку Л**.

Список використаних джерел оформлюється відповідно до вимог стандарту ДСТУ 8302:2015 та містити не менше 75 джерел. Приклад оформлення літературних джерел наведено у **додатку Н**.

Додатки до магістерської кваліфікаційної роботи є обов'язковою частиною роботи. В них обов'язково надають фінансову звітність трьох підприємств обраної галузі за три останні роки. **Фінансова звітність має бути подана за формою, що законодавчо затверджена та міститься у Додатках до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»**. У разі необхідності в додатки можна винести окремі таблиці та рисунки, графіки, блок-схеми, ілюстрації тощо.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Важливим етапом виконання магістерської кваліфікаційної роботи є оформлення її тексту. Від того, наскільки вимогливо поставиться автор до форми своєї роботи, суттєво залежатимуть її якість, а отже, і підсумкова оцінка. Мова магістерської кваліфікаційної роботи – державна. При написанні роботи слід неухильно дотримуватися єдності всіх термінів, визначень понять, скорочень, символів і абревіатур.

Магістерську кваліфікаційну роботу друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) з використанням текстового редактора Word з вимогами: шрифт Times New Roman розміром (кеглем) 14 пт, міжрядковий інтервал – 1,5; абзацний відступ 1,25.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою, не допускається розрідження.

Заголовки структурних частин магістерської кваліфікаційної роботи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 24

«ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до набору (вирівнювання по центру). Такі структурні частини магістерської кваліфікаційної роботи, як «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не мають порядкового номера. Тобто не можна друкувати: «1. ВСТУП» або «Розділ 4. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять тільки після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами посередині рядка. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу. Відстань між назвою підрозділу і наступним текстом повинне дорівнювати одному порожньому інтервалу. Між заголовками розділу і підрозділу витримують теж один інтервал. Відстані між рядками заголовків приймають такими ж, як у тексті. Крапку наприкінці заголовка не ставлять. Підкреслювати заголовки і переносити слова в заголовку не допускається. Заголовки всіх структурних частин роботи виділяють напівжирним шрифтом.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічний зміст та роль маркетингової діяльності у забезпеченні ефективного функціонування підприємства

Вступ, кожний розділ, загальні висновки і список використаних джерел починають з нової сторінки, а наступний підрозділ – одразу після закінчення попереднього, з пропуском 1 інтервалу. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах усього тексту (1, 2, 3).

Першою сторінкою магістерської кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. Але на самому титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 25

Звертаємо увагу на те, що нумерація сторінок проставляється зі змісту з урахуванням попередньої титульної сторінки, на якій номер не проставляється. Сторінка, на якій знаходиться анотація роботи, не нумерується. Нагадуємо, що до загального обсягу магістерської кваліфікаційної роботи не входять додатки та список використаних джерел. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають суцільній нумерації.

Оформлення таблиць і посилань на таблиці

Таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Таблиці, розміщені на окремих сторінках магістерської кваліфікаційної роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Якщо в розділі магістерської кваліфікаційної роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

Кожна таблиця повинна мати назву, що відображає її зміст, та розміщуватись безпосередньо над таблицею посередині рядка. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці в межах цього розділу, між якими ставиться крапка. Крапку наприкінці назви таблиці і після номера таблиці ставити не потрібно. Напис «Таблиця» та безпосередньо назву таблиці набирають розміром шрифту 14 пт. Матеріал всередині таблиці слід подавати розміром 12 пт та одинарним інтервалом.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. При перенесенні таблиці на наступну сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною. Над іншими частинами друкують слова «Продовження табл.» із зазначенням номера таблиці. На таблиці, запозичені з джерел, обов'язково ставиться посилання у назві таблиці або у примітці під таблицею.

Якщо таблиця самостійно складена, або показники в ній самостійно розраховані, то після таблиці слід зробити наступне посилання.

<i>Наприклад:</i>							Таблиця 2.3	
Обсяги іноземного інвестування по регіонах України								
<i>Джерело: Складено або розраховано за [посилання на джерело]</i>								

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 26

Таблиці кожного додатка позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення букви додатка.

Наприклад:

Таблиця А.3

Динаміка іноземного інвестування національної економіки [Джерело]

На всі таблиці у магістерській кваліфікаційній роботі повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті, де читачеві треба вказати на неї, пишуть скорочено «табл.» з номером у вигляді виразу в круглих дужках «(табл. 3.1)» або «З даних табл. 2.2 видно ...». Не варто оформлювати посилання на таблиці як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У повторних посиланнях на таблиці треба вказувати скорочено слово «дивись» (див. табл. 3.1).

Оформлення рисунків і посилань на них

Обов'язковою частиною роботи є графічний матеріал (рисунки), який застосовують для детального встановлення властивостей або характеристик предмета дослідження роботи.

Рисунки, так само, як і таблиці, розміщують безпосередньо після першого посилання на них, або на наступній сторінці, а за необхідності – у додатку. Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках магістерської кваліфікаційної роботи, включаються до загальної нумерації сторінок.

Рисунок повинен мати тематичну назву, яку розміщують під ним. Його позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу за винятком рисунків, поданих у додатках. Номер рисунку повинен складатися з номера розділу і його порядкового номера в межах цього розділу, між якими ставиться крапка. Крапка також ставиться після останньої цифри номера рисунку. Назву слід розміщувати безпосередньо під рисунком з абзацного відступу, вирівнюючи по центру рядка. Крапку у кінці назви рисунку ставити не треба. Номер рисунку та його назва розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі магістерської кваліфікаційної роботи подано один рисунок, то його нумерують за загальними правилами.

Наприклад (другий рисунок першого розділу):

Рис. 1.2. Функціональний зв'язок зовнішньоекономічного відділу з іншими підрозділами підприємства

Графічний матеріал кожного додатка позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення букви додатка.

Наприклад (другий рисунок в додатку В):

Рис. В.2. Обсяги іноземного інвестування по регіонах України

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 27

Посилання на рисунки в тексті роботи є обов'язковим. Не варто оформлювати посилання на рисунки як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де робиться посилання на рисунок, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис. 3.1)» або: «...як це видно з рис. 3.1» або «... як це показано на рис. 3.1». У повторних посиланнях на рисунки треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «(див. рис. 3.1)».

Рисунок (схему, діаграму, графік), як правило, слід виконувати на одній сторінці. Якщо рисунок не вміщується на одній сторінці, дозволяється переносити його на інші сторінки. При цьому тематичну назву розміщують на першій сторінці, пояснювальні дані – на кожній сторінці і під ними друкують «Рис. 3.1, аркуш 2». На рисунки, запозичені з джерел, обов'язково ставиться посилання у назві або у примітці під рисунком.

Оформлення формул і посилань на них

Формули рекомендовано розміщати на окремих рядках. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=), або після знаків плюс (+), мінус (–), множення (×).

Формули в роботі нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу). Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад - «... у формулі 2.1».

Формули в додатках нумерують окремо арабськими цифрами в межах кожного додатка з додаванням перед цифрою позначення букви додатка (...у формулі В.1).

Наприклад:

$$GDP = C + I + E, \quad (3.1)$$

де GDP – валовий внутрішній продукт; C – кінцеве споживання; I – інвестиції (валове нагромадження основних фондів, приріст запасів матеріальних обігових коштів, чисте придбання цінностей); E – чистий експорт.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 28

Цитування та посилання на використані джерела

При написанні магістерської кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен посилатися на джерела, матеріали з яких наводяться в роботі, або на основі яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена магістерська кваліфікаційна робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа.

Посилання в тексті магістерської кваліфікаційної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером літературного джерела в списку літератури, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...».

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, рисунків, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання в роботі. Наприклад, *«трактування даних стадій уперше було запропоновано американським ученим Уолтом Ростом в 1956 р. у сформульованій ним концепції розвитку [308, с. 307–331]»*.

Для підтвердження власних аргументів шляхом посилання на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора магістерської кваліфікаційної

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 29

роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання.

Запозичена з літературних або статистичних джерел інформація (формули, таблиці, схеми, графіки, висновки тощо) також потребує обов'язкових посилань (у квадратних дужках) на порядковий номер джерела у списку використаних джерел та номери сторінок, із яких узято інформацію.

Оформлення додатків

Додатки є частиною магістерської кваліфікаційної роботи, в якій розміщують форми фінансової звітності: форми № 1 («Баланс (Звіт про фінансовий стан)») та форми № 2 («Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід)) за три останні роки підприємства, на базі якого проводиться дослідження, – обов'язково та, за бажанням або необхідністю, інші форми фінансової та/або статистичної звітності, які допоможуть підтвердити достовірність наданих в магістерській кваліфікаційній роботі даних. **Фінансова звітність має бути подана за формою, що законодавчо затверджена та міститься у Додатках до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».** Крім цього в додатки можна включати: планові та звітні документи підприємств; проміжні математичні формули та розрахунки; масиви допоміжних цифрових даних; алгоритми і програми, розроблені в процесі дослідження; ілюстрації, що мають допоміжне значення.

Додатки оформлюють як продовження магістерської кваліфікаційної роботи на наступних її сторінках, розмішуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Перед усіма додатками розміщується аркуш з написом «ДОДАТКИ» по центру. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований нагорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток А» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

За необхідності додаток може бути поділений на розділи, які нумерують у межах кожного додатка, у цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку. Наприклад: А.2 – другий розділ додатка А. Рисунки, таблиці та формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатку Д; формула (А.1) – перша формула додатку А.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 30

Оформлення списку використаних джерел

Здійснюється відповідно до ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с. (Інформація та документація)

Список використаних джерел повинен містити перелік усіх першоджерел, на які є посилання у тексті роботи або які використовувалися під час здійснення дослідження. Перелік джерел укладають у алфавітному порядку. Укладаючи його, необхідно дотримуватися вимог державного стандарту. Кожний бібліографічний запис треба починати з нового рядка, спочатку видання українською мовою, потім – іноземними.

Бібліографічні записи в «Списку...» повинні мати порядкову нумерацію. У тексті роботи слід давати у дужках посилання на номери списку. Якщо необхідно вказати номер сторінки, її ставлять через кому після номера видання, наприклад: [1, с. 23].

Список літератури повинен складатися не менше як з 75 найменувань. Орієнтовно не менше, ніж 50 % використаних джерел має бути за останні 5 років.

Важливо! Заборонено використання наукових та / або інших джерел російською мовою, або опублікованих авторами з російської федерації або Республіки Білорусь!

Джерела, які рекомендовані здобувачам вищої освіти в процесі написання магістерської кваліфікаційної роботи:

- а) законодавчі акти різного рівня;
- б) наукова, навчально-методична, спеціальна література;
- в) періодична література;
- г) наукова, аналітична, статистична інформація, розміщена в мережі Internet.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами стандарту: ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с.

Приклад оформлення джерел у списку наведено у ***додатку Н***.

4. ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Атестація магістра передбачає публічний захист магістерської кваліфікаційної роботи, яка є підсумком навчання за спеціальністю.

До захисту магістерської кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно та повною мірою виконали навчальний план.

Магістерська кваліфікаційна робота подається керівникові для перевірки у

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 31

строки, визначені у завданні на виконання магістерської кваліфікаційної роботи.

Керівник надає відгук про магістерську кваліфікаційну роботу, в якому визначаються: актуальність дослідження; ефективність використаної методології; рівень застосування здобутих у процесі навчання теоретичних знань та підготовки до виконання наукових досліджень; вміння самостійно вирішувати наукові та практичні задачі; вміння логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки; перспективність запропонованих рекомендацій та висновків; недоліки роботи (за наявності) (*Додаток В*). Керівник роботи також оформлює подання голові Екзаменаційної комісії на захист магістерської кваліфікаційної роботи.

Магістерська кваліфікаційна робота обов'язково повинна мати відгук (рецензію) рецензента. Рецензент призначається розпорядженням по кафедрі з числа викладачів кафедри менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій, які мають науковий ступінь.

Під час рецензування магістерської кваліфікаційної роботи рекомендується визначати:

- новизну постановки і розроблення задачі;
- використання наукових методів дослідження;
- обґрунтованість висновків і пропозицій;
- участь здобувача вищої освіти у проведених дослідженнях, теоретичній та аналітичній обробці отриманих результатів;
- вміння здобувача вищої освіти чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;
- недоліки щодо змістової частини роботи, оформлення.

Рецензія надається письмово і повинна містити загальний висновок щодо рекомендацій до захисту (рекомендовано або не рекомендовано) у Екзаменаційній комісії.

Подана до захисту магістерська кваліфікаційна робота повинна мати на титульній сторінці підписи здобувача вищої освіти, наукового керівника, рецензента.

Захист магістерської кваліфікаційної роботи відбувається публічно на засіданні Екзаменаційної комісії, склад якої затверджується у встановленому порядку. Здобувач вищої освіти готує для виступу доповідь та ілюстративний матеріал / презентацію до неї. Під час публічного захисту здобувач вищої освіти доповідає і демонструє основні положення результатів дослідження, відповідає на запитання членів екзаменаційної комісії та інших присутніх на захисті фахівців. Секретар комісії протоколює процедуру захисту.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 32

5. ОЦІНЮВАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Підсумкову оцінку магістерської кваліфікаційної роботи та її захисту здобувачем вищої освіти визначає Екзаменаційна комісія. Результати захисту магістерських кваліфікаційних робіт оцінюються з використанням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»); національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Для одержання оцінки **«відмінно»** магістерська кваліфікаційна робота повинна бути бездоганною у всіх сферах: містити елементи наукової новизни, мати теоретичне та практичне значення, обґрунтовані пропозиції щодо розробки і підтримки управлінських рішень та удосконалення економічної роботи на підприємстві, відповідний розрахунок економічного ефекту від запропонованих заходів; доповідь на захисті логічна і лаконічна, представлена вільно; відгук і рецензія позитивні; відповіді на питання членів ЕК повні.

Для одержання оцінки **«добре»**: тема магістерської кваліфікаційної роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру; у теоретичній частині поверхово проаналізовані літературні джерела; елементи новизни і практичне значення чітко не представлені; результати проведеного дослідження недостатньо використані при розробці пропозицій відносно управлінських рішень; недостатньо використані інформаційні матеріали за об'єктом дослідження, мають місце окремі зауваження в рецензії і відгуку; доповідь логічна та вільно представлена; відповіді на запитання членів комісії в основному повні.

Оцінка **«задовільно»** може бути поставлена якщо: тема магістерської кваліфікаційної роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: не чітко сформульована мета роботи; мета і завдання не цілком узгоджені зі змістом роботи; теоретичний розділ не має критичного аналізу підходів до вирішення проблем, що охоплює тема, носить описовий характер; в аналітичній частині недостатньо розкриті закономірності і тенденції розвитку явища, є надлишок описових елементів; підбір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтовані; висновки і пропозиції, що наводяться в третьому розділі, обґрунтовані непереконливо та немає розрахунку економічного ефекту від запропонованих заходів; рецензія і відгук мають окремі зауваження; доповідь прочитана по тексту; не усі відповіді на запитання членів ЕК повні та повні; є зауваження щодо оформлення магістерської кваліфікаційної роботи.

Оцінка **«незадовільно»** виставляється у випадку, якщо тема магістерської

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	<i>Екземпляр № 1</i>	

кваліфікаційної роботи розкрита поверхово і мають місце такі недоліки: нечітко сформульована мета і завдання роботи, що не погоджені зі змістом; розділи не пов'язані між собою; відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел; аналіз виконаний поверхово, переважає описовий характер на шкоду системності і глибини; шляхи вирішення поставленої проблеми або відсутні, або не погоджені з результатами проведеного дослідження. Крім того, мають місце недоліки в оформленні роботи. Доповідь прочитана по готовому тексту. Відповіді на запитання членів ЕК неточні або неповні.

Магістерська кваліфікаційна робота до захисту не допускається, якщо вона: представлена науковому керівнику на перевірку або на іншому подальшому етапі проходження з порушенням термінів, встановлених графіком навчального процесу; написана на тему, що вчасно не була затверджена наказом по університету; не є авторською (містить значну частину запозичень / плагіату); структура не відповідає вимогам; зміст магістерської кваліфікаційної роботи не розкриває її теми; не переплетена і неправильно оформлена, відсутня рецензія або відгук наукового керівника.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 59 / 34</i>

ДОДАТКИ

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 35

Додаток А

Орієнтовний перелік тем магістерських кваліфікаційних робіт

1. Використання інструментів фондового ринку для підвищення ефективності інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва
2. Використання Інтернет - технологій у малому бізнесі
3. Діагностика фінансового стану підприємства та напрями його покращення
4. Економічний механізм управління економічною безпекою підприємства
5. Ефективність формування та використання виробничого потенціалу підприємства
6. Ефективність формування та використання трудового потенціалу підприємства
7. Забезпечення ефективності маркетингової діяльності підприємства
8. Конкурентні переваги у підприємницькій діяльності підприємства та шляхи і методи їх досягнення
9. Конкурентоспроможність ритейл-компанії та обґрунтування стратегії її підвищення
10. Корпоративна соціальна відповідальність в контексті розвитку підприємництва
11. Механізм управління конкурентоспроможністю підприємства
12. Механізм управління ресурсним потенціалом підприємства
13. Обґрунтування бізнес-стратегії розвитку підприємства
14. Обґрунтування заходів з підвищення ефективності управління оборотними активами підприємства
15. Обґрунтування збутової політики підприємства
16. Обґрунтування напрямів інноваційного розвитку підприємства
17. Обґрунтування напрямів підвищення інвестиційної привабливості підприємства
18. Обґрунтування резервів скорочення витрат господарської діяльності підприємства
19. Обґрунтування стратегії диверсифікації підприємства
20. Оптимізація бізнес-процесів у діяльності підприємства
21. Організаційно-економічні засади забезпечення конкурентоспроможності продукції підприємства
22. Організаційно-економічні засади забезпечення якості продукції підприємства

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 36

23. Система стратегічного управління діяльністю суб'єкта підприємництва
24. Системи управління логістичною діяльністю підприємства
25. Удосконалення комунікаційної політики підприємства
26. Управління асортиментом підприємства як напрям удосконалення підприємницької діяльності
27. Управління взаємодією підприємства із зовнішнім середовищем
28. Управління діяльністю підприємства на засадах проектного підходу
29. Управління ефективністю використання основних засобів підприємств
30. Управління ефективністю діяльності підприємства
31. Управління інвестиційною діяльністю суб'єкта підприємництва
32. Управління мотивацією в системі менеджменту підприємства
33. Управління оплатою праці персоналу підприємства
34. Управління рекламною діяльністю підприємства
35. Управління ризиками підприємницької діяльності
36. Управління соціальною відповідальністю підприємства в умовах глобалізації
37. Управління товарною політикою підприємства
38. Управління формуванням доходів підприємства
39. Управління формуванням та розвитком персоналу підприємства
40. Управління формуванням фінансових результатів підприємства
41. Формування системи контролінгу на торговельному підприємстві
42. Формування системи управління якістю продукції підприємства
43. Формування стратегії антикризового управління підприємства
44. Формування та оптимізація структури капіталу підприємства
45. Формування та оцінка ефективності бізнес-моделі підприємства
46. Тема за вибором здобувача вищої освіти, що відповідає предметній області спеціальності та погоджена з гарантом освітньої програми.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 59 / 37</i>

Додаток Б

Форма заяви здобувача вищої освіти на затвердження теми та керівника магістерської кваліфікаційної роботи

Завідувачу кафедри менеджменту,
бізнесу та маркетингових технологій
д.е.н., проф. Тетяні ОСТАПЧУК
здобувача вищої освіти гр. ПВМ-9
Петренка Петра Петровича

Заява

Прошу Вас затвердити тему магістерської кваліфікаційної роботи:
«Управління ефективністю діяльності АТ «Житомирський маслозавод».
Керівником роботи прошу призначити к.е.н., доц. К. О. Бужимську.

Дата

Підпис

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 38

Додаток В
Відгук наукового керівника
**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА НА МАГІСТЕРСЬКУ
КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

Здобувача вищої освіти _____
(прізвище та ініціали)

представлену на здобуття освітнього ступеня _____ магістр _____
спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

1. Робота виконана на тему: _____

_____

2. Актуальність _____

_____

(вказати, які питання теоретичного і практичного характеру визначають актуальність роботи)

3. Основний зміст роботи викладено на ___ сторінках тексту, містить ___ таблиць, ___ ілюстрацій, ___ додатків. Список використаних літературних джерел налічує ___ найменувань.

4. Зміст розділів роботи (вказати за кожним розділом, які питання досліджені та з якою метою)

Розділ 1 _____

_____

_____

Розділ 2 _____

_____

_____

Розділ 3 _____

_____

_____

5. Висновки _____

_____

(обґрунтованість, теоретичне і практичне значення)

6. Список використаних джерел _____

_____

(обсяг і повнота опрацювання за змістом роботи)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 39

7. Додатки _____

(перелік додатків та повнота їх опрацювання за змістом роботи)

8. Таблиці та ілюстрації _____

(призначення таблиць та їх використання для підтвердження досліджень в роботі)

9. Якість оформлення роботи _____

10. Загальні зауваження та опрацювання зауважень рецензента _____

11. Ставлення здобувача вищої освіти до виконання магістерської кваліфікаційної роботи _____

12. Висновок

В цілому при написанні магістерської кваліфікаційної роботи здобувач _____ виявив (ла) /не виявив (ла)/ здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками з таких економічних дисциплін, як _____

вміння /невміння/ підібрати необхідну літературу, інформаційну базу, проаналізувати їх, зробити відповідні висновки і оформити свої дослідження у магістерській кваліфікаційній роботі.

Магістерська кваліфікаційна робота здобувача _____ написана на достатньо /недостатньо/ високому рівні та може /не може/ бути допущена до захисту в Екзаменаційній комісії.

Результати дослідження було апробовано на базі:

1) _____ (назва підприємства, об'єкта дослідження) _____ (ПІБ керівника підприємства)

2) _____ (назва підприємства, установи де працює випускник) _____ (посада випускника, номер моб. телефону)

Науковий керівник

(посада, науковий ступінь, вчена звання.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20 ____ р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 40

Додаток Г

Рецензія на магістерську кваліфікаційну роботу

РЕЦЕНЗІЯ НА МАГІСТЕРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

(ПІБ)

1. Тема магістерської кваліфікаційної роботи: _____

2. Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій з проблем менеджменту суб'єктів господарювання, управління економічними явищами та процесами, аналізу господарської діяльності, нормативно-правові акти України, офіційні статистичні матеріали, електронні ресурси, первинні та зведені документи, а також звітність підприємства (*необхідне підкреслити*)

3. Актуальність теми магістерської кваліфікаційної роботи підтверджена /не підтверджена цифровими даними (*необхідне підкреслити*)

4. Найсуттєвіший висновок, наявність самостійних розробок автора _____

5. Практична цінність розроблених питань _____

6. Наявність публікацій: _____ тез доповідей; _____ статей у фахових виданнях; _____ інших публікацій; _____ виступів на семінарах, конференціях.

7. Недоліки _____

8. Загальний висновок:

Вважаю, що магістерська кваліфікаційна робота здобувача _____
(ПІБ)

на тему _____

відповідає / не відповідає профілю підготовки магістра, написана на достатньо / недостатньо високому рівні, а її автор заслуговує на присвоєння / не присвоєння кваліфікації магістра.

Рецензент

_____
(посада із зазначенням кафедри)

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

_____
(підпис)

_____
(ПІБ)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 41

Додаток Д

Завдання на магістерську кваліфікаційну роботу
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ

ТА МАРКЕТИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 076 «Підприємництво та торгівля»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри менеджменту, бізнесу та
маркетингових технологій

д.е.н., проф. Тетяна ОСТАПЧУК

« _____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на магістерську кваліфікаційну роботу

Здобувача вищої освіти _____

Тема роботи: _____

Затверджена Наказом університету від «__» _____ 202__ р. № _____

Термін здачі здобувачем закінченої роботи _____

Вихідні дані роботи (зазначається предмет і об'єкт дослідження) _____

Консультанти з магістерської кваліфікаційної роботи із зазначенням розділів,
що їх стосуються

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

Керівник _____

(підпис)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 42

Календарний план

№ з/п	Назва етапів магістерської кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка

Здобувач _____
(підпис)

Керівник _____
(підпис)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 43

Додаток Е

Титульна сторінка магістерської кваліфікаційної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

**КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ ТА МАРКЕТИНГОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

ІВАНОВ Іван Іванович
(здобувач вищої освіти групи ПВМ-9)

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ
ТОВ «МЕГА–ЛАДОН ТЕХНО»**

(представлена на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»
галузі знань 07«Управління та адміністрування» спеціальності
076 «Підприємництво та торгівля»)

Допущено до захисту
протокол № _____
від _____
зав. кафедри менеджменту, бізнесу
та маркетингових технологій
д.е.н., проф. Остапчук Т.П.

Керівник роботи:
к.е.н., доц. Бужимська К.О.
(наукове звання, прізвище та
ініціали)

_____
(підпис)

Рецензент
к.е.н., доц. Юшкевич О.О.
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

Житомир, 2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	<i>Екземпляр № 1</i>	

Додаток Ж

Анотація до магістерської кваліфікаційної роботи

Анотація

Іванов І. І. Управління взаємодією ПАТ «Оболонь» з зовнішнім середовищем. – Рукопис.

Магістерська кваліфікаційна робота представлена на здобуття ступеня вищої освіти «магістр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». – Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2024.

У магістерській кваліфікаційній роботі розглянуто особливості організації взаємодії підприємства із зовнішнім середовищем та визначено напрями удосконалення відповідного процесу.

Ключові слова: зовнішнє середовище, макросередовище, мікросередовище, взаємодія, адаптація.

Annotation

Ivanov I. I. Management of interaction of PJSC “Obolon” with external environment. – Manuscript.

The master’s qualification work is submitted for the Master’s degree, field of knowledge 07 “Management and administration” of specialty 076 “Business and trade”. – Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, 2024.

The master’s qualification work examines the peculiarities of organization of enterprise’s interaction with external environment and the ways of improvement of corresponding process are defined.

Keywords: external environment, macroenvironment, microenvironment, interaction, adaptation.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 45

Додаток И

Приклад оформлення змісту магістерської кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	3
<i>Розділ 1. Теоретичні основи управління виробничим потенціалом підприємства</i>	7
1.1. Поняття та структура виробничого потенціалу підприємства.....	7
1.2. Система управління виробничим потенціалом підприємства.....	14
1.3. Методичні засади оцінки ефективності формування та використання виробничого потенціалу підприємства.....	21
1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління виробничим потенціалом підприємства.....	28
Висновки до розділу 1.....	34
<i>Розділ 2. Аналітична оцінка фінансово-економічної діяльності та стану управління виробничим потенціалом АТ «Житомирський маслозавод»</i>	36
2.1. Аналіз тенденцій розвитку галузі функціонування підприємства.....	36
2.2. Діагностика фінансово-економічного стану АТ «Житомирський маслозавод».....	44
2.3. Оцінка системи управління виробничим потенціалом підприємства....	53
Висновки до розділу 2	63
<i>Розділ 3. Напрями підвищення ефективності управління виробничим потенціалом АТ «Житомирський маслозавод»</i>	65
3.1. Організаційно-методичні засади підвищення ефективності управління виробничим потенціалом підприємства.....	65
3.2. Резерви підвищення ефективності використання виробничого потенціалу АТ «Житомирський маслозавод».....	72
3.3. Оцінка ефективності запропонованих заходів.....	80
Висновки до розділу 3	87
<i>Висновки</i>	89
<i>Список використаних джерел</i>	92
<i>Додатки</i>	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 46

Додаток К
Приклад вступу до магістерської кваліфікаційної роботи

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Загострення конкурентної боротьби внаслідок інтенсифікації глобалізаційних процесів та зниження платоспроможного попиту, зростання рівня динамізму та невизначеності зовнішнього середовища функціонування гостро поставили перед менеджментом вітчизняних підприємств питання, пов'язані із забезпечення стійкості функціонування суб'єктів господарювання. У свою чергу, базисом для забезпечення стійкості функціонування є ефективність господарської діяльності підприємства, що визначає міру його успішності у процесі функціонування.

Одним з ключових показників розвитку підприємства є рентабельність господарської діяльності, що представляє собою комплексний критерій оцінювання ефективності господарської діяльності в цілому. Розробка та впровадження дієвої системи управління рентабельністю господарської діяльності представляється одним з ключових завдань менеджменту вітчизняних підприємств на сьогодні. Пошук резервів підвищення рівня рентабельності господарської діяльності формує одне з ключових завдань системи управління рентабельністю в цілому.

Обґрунтованість вище наведених висновків щодо актуальності завдань пошуку резервів підвищення рентабельності господарської діяльності підтверджує значна кількість наукових досліджень у визначеній сфері. Зокрема, проблемам управління та підвищення рентабельності господарської діяльності підприємств присвячено роботи наступних науковців: Т. І. Батракова, І. В. Безрученко, І. А. Бержанір, Т. О. Бочкарьова, М. Л. Гончаренко, Н. І. Демчук, А. Ю. Дронова, А. І. Дудко, А. В. Куценко, Л. Б. Ольшевський, В. І. Петрик, С. С. Свірідова, О. В. Шляга та ін. Водночас, не зважаючи на вагому кількість досліджень, маємо відзначити, що подальший розвиток теоретико-методичних засад обґрунтування та реалізації резервів підвищення рентабельності господарської діяльності підприємства залишається актуальним завданням.

Зазначене обумовило вибір теми, постановку мети та завдань магістерської кваліфікаційної роботи. Обрана тема повністю відповідає предметній області спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

Метою магістерської кваліфікаційної роботи є узагальнення та подальший розвиток теоретико-методичних засад управління рентабельністю підприємства,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 47

а також визначення резервів підвищення рентабельності господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод».

Поставлена мета обумовила вирішення наступних *завдань*:

- визначити економічний зміст рентабельності господарської діяльності підприємства;
- дослідити механізм управління рентабельністю господарської діяльності підприємства;
- обґрунтувати методичні засади аналізу рівня рентабельності господарської діяльності підприємства;
- проаналізувати нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління рентабельністю господарської діяльності підприємства;
- дослідити тенденції розвитку підприємств молокопереробної галузі;
- провести діагностику фінансово-економічного стану АТ «Житомирський маслозавод»;
- проаналізувати систему управління рентабельністю господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод»;
- запропонувати організаційно-методичні засади удосконалення системи управління рентабельністю господарської діяльності підприємства;
- визначити основні резерви підвищення рентабельності господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод»;
- оцінити ефективність запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження у магістерській кваліфікаційній роботі виступає процес управління рентабельністю господарської діяльності підприємства, **предметом** – теоретичні, методичні та прикладні засади підвищення рентабельності господарської діяльності підприємства.

Методи дослідження. Теоретико-методичною основою магістерської кваліфікаційної роботи виступив системно-структурний підхід, що розглядає процес управління рентабельністю господарської діяльності підприємства як цілісну структуровану систему, що є одночасно частиною управління підприємством в цілому. Вирішення поставлених у роботі завдань забезпечувалося використанням основних методів дослідження, а саме методів наукової абстракції, аналізу, синтезу, індукції, дедукції, логічного аналізу, системного підходу тощо. Для розв'язання визначених завдань також застосовувались наступні методи: монографічний – при вивченні літературних джерел та нормативно-правових актів; теоретичне узагальнення, порівняння та аналогії – для розкриття сутності поняття «рентабельність господарської діяльності підприємства»; класифікації –

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 48

для систематизації ознак класифікації видових проявів рентабельності підприємства; балансовий та аналізу – для дослідження тенденцій функціонування підприємства.

Інформаційною базою дослідження виступили наукові фахові, навчальні та методичні публікації провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, чинне законодавство України, статистичні дані, дані фінансової та управлінської звітності досліджуваного підприємства.

Наукова новизна роботи полягає в подальшому розвитку теоретико-методичних засад управління рентабельністю господарської діяльності підприємства. Зокрема, це знайшло своє відображення у наступному:

- удосконалено підхід до структуризації механізму управління рентабельністю господарської діяльності, що, на відміну від існуючих положень, передбачає виділення цільової, організаційної та методичної підсистем та надає можливість реалізації системного підходу до процесу управління;

- удосконалено методичні засади факторного аналізу рентабельності господарської діяльності підприємства шляхом модифікації відповідної формули (за принципом моделі Дюпон) та формування чотирьохфакторної моделі, що, на відміну від існуючих підходів, дозволить більш детально визначити чинники впливу на формування показника.

Практичне значення одержаних результатів полягає у обґрунтуванні резервів підвищення рентабельності господарської діяльності підприємства. Визначено економічний ефект від реалізації запропонованих заходів.

За результатами дослідження опубліковано:

Іванов І. І. Ключові напрями підвищення рентабельності господарської діяльності підприємства. Тези Всеукр. наук.-практ. on-line конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої Дню науки. Житомир : ЖДТУ, 2024. С. 931-932.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження було апробовано під час участі в наступних наукових конференціях: Всеукраїнська науково-практична on-line конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвячена Дню науки.

Структура та обсяг магістерської кваліфікаційної роботи. Магістерська кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 91 сторінці друкованого тексту. Робота містить 28 таблиць та 15 рисунків. Список використаних джерел налічує 90 найменувань. Робота містить 3 додатки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 49

Додаток Л

Приклад загальних висновків до магістерської кваліфікаційної роботи

ВИСНОВКИ

Узагальнення теоретичних основ та дослідження особливостей функціонування та управління рентабельністю господарської діяльності підприємства надало можливість зробити наступні висновки.

1. Рентабельність – це важливий комплексний критерій ефективності діяльності підприємства. У рамках магістерського дослідження, під рентабельністю пропонуємо розуміти одну з комплексних характеристик фінансового стану підприємства, що визначає міру ефективності його функціонування шляхом співставлення одержаних результатів та понесених при цьому витрат (або залучених ресурсів). Рентабельність як характеристика ефективності функціонування та розвитку підприємства відіграє важливу роль, що проявляється у оціночній, стимулюючій та бюджетоутворюючій функціях.

2. Механізм управління рентабельністю господарської діяльності підприємства – це оптимальна сукупність форм, структур, методів, засобів і функцій управління, які покликані сприяти цілеспрямованому оперативному регулюванню діяльності за напрямками управління рентабельністю для забезпечення відповідності фактичного стану підприємства заданим параметрам. Запропоновано у структурі механізму управління рентабельністю господарської діяльності виділяти організаційну, цільову та методичну підсистеми, кожна з яких містить відповідний набір елементів.

3. Аналіз рівня рентабельності господарської діяльності підприємства є важливим етапом управління в цілому, адже формує інформаційно-аналітичне підґрунтя для управлінських рішень. Аналіз рентабельності здійснюється у визначеній послідовності та передбачає розрахунок системи показників. Показники рівня рентабельності господарювання підприємства класифікуються залежно від бази порівняння та поділяються на витратні, дохідні та ресурсні. Загальний механізм визначення рівня рентабельності передбачає співставлення одержаних результатів із понесеними витратами або залученими ресурсами.

4. Нормативно-правове регулювання є одним з ключових чинників зовнішнього середовища, що визначає умови функціонування підприємства в цілому та управління рівнем рентабельності його господарювання зокрема. Законодавча база України складається з декількох рівнів, від Конституції України до підзаконних нормативно-правових актів. Інформаційне забезпечення

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 50

відносин у сфері управління рентабельністю господарської діяльності включає систему внутрішніх та зовнішніх інформаційних джерел, використання яких забезпечує обґрунтованість управлінських рішень у відповідній сфері.

5. Галузь виробництва молочних продуктів відіграє важливу роль у формуванні економічного комплексу країни, з огляду на її значущість у формуванні харчової безпеки України, а також відповідних надходжень до державного бюджету, робочих місць та експортного потенціалу. В цілому, функціонування підприємств галузі характеризується розширеним відтворенням, що позначається у збільшенні кількості суб'єктів господарювання (на 59 од. або на 9,08 %), обсягу необоротних та оборотних активів. Водночас, наявні і негативні тенденції, а саме: зниження обсягів експорту, зростання витратомісткості діяльності, що призвело до зниження показників рентабельності, проблеми із сировинною базою, високий ступінь залежності від зовнішніх фінансових ресурсів.

6. АТ «Житомирський маслозавод» є підприємством, що стабільно розвивається, проте у його діяльності наявні і негативні тенденції, пов'язані, зокрема, зі зростанням рівня витратомісткості (крім собівартості) та зниженням ефективності використання ресурсів (основних засобів та оборотних активів). Дослідження рівня ліквідності свідчить про достатній, але не абсолютний рівень ліквідності підприємства. Зокрема, коефіцієнт абсолютної ліквідності не відповідає нормативному значенню та становить 0,1 п. у 2023 р., тобто за рахунок найбільш ліквідних активів (грошових коштів) підприємство здатне погасити лише 10 % поточних зобов'язань. АТ «Житомирський маслозавод» характеризується високим рівнем фінансової стійкості. Що стосується ділової активності, то спостерігаються негативні тенденції до зниження відповідних показників внаслідок вагомих темпів приросту майна та власного капіталу підприємства.

7. Управління рентабельністю господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» здійснює коло суб'єктів (генеральний директор, фінансовий директор, головний бухгалтер, головний економіст, працівники бухгалтерії та інші працівники), які виконують функції відповідно до посадових обов'язків. Основними об'єктами управління є безпосередньо рівень рентабельності, а також чинники, що його визначають: витрати, доходи та фінансові результати. Показники валової рентабельності та рентабельності операційної діяльності зросли у 2023 р. порівняно з 2021 р., що свідчить про підвищення ефективності формування витрат собівартості. Водночас, інші показники рентабельності характеризуються негативними тенденціями до зниження внаслідок зростання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 51

витратомісткості діяльності (зокрема, вагомого приросту витрат на збут та фінансових витрат), а також розширення обсягів майна підприємства. Проведений факторний аналіз надав можливість виявити, що негативним чинником впливу на формування рентабельності господарської діяльності є коефіцієнт завантаженості активів, водночас, найбільш вагомий вплив здійснює коефіцієнт автономії. Проведений аналіз надає підстави для формування управлінських рішень у відповідній сфері.

8. За результатами проведених досліджень можемо зауважити, що усі заходи щодо удосконалення системи управління рентабельністю господарської діяльності доцільно звести у три основні напрями: впровадження нових та дієвих інструментів та підходів в управлінні (стратегічного управління, адаптивного управління, бенчмаркінгу, збалансованої системи показників); удосконалення системи забезпечення управління рентабельністю господарської діяльності (в розрізі кадрового, інформаційного та програмного забезпечення); реалізація маркетингового (споживчоорієнтованого) підходу в управлінні. Вважаємо, що лише комплексний підхід до реалізації усіх запропонованих заходів сприятиме підвищенню ефективності і раціональності системи управління рентабельністю господарської діяльності торговельних підприємств.

9. Комплексний підхід до впровадження заходів щодо підвищення рівня рентабельності господарської діяльності надасть можливість забезпечити цільові її рівні. Вважаємо, що заходи з підвищення рівня рентабельності можна звести до двох основних груп: збільшення рівня доходів та зниження рівня витрат АТ «Житомирський маслозавод». Збільшення рівня доходів можливо досягти за рахунок наступних заходів: збільшення обсягів реалізації у натуральному вираженні; удосконалення асортиментної політики; удосконалення цінової політики (підвищення рівня цін; активізація фінансової та інвестиційної діяльності; запобігання накопиченню надлишкових запасів; здавання в оренду тимчасово незадіяних необоротних активів. Заходи щодо зниження рівня витрат є наступними: зниження виробничої собівартості продукції (робіт, послуг); забезпечення раціонального використання усіх видів ресурсів; використання логістичного підходу в управлінні АТ «Житомирський маслозавод»; удосконалення організаційної структури управління; впровадження ресурсозберігаючих технологій; удосконалення організації виробництва.

10. Для підвищення рівня рентабельності діяльності запропоновано проект заміни обладнання, а саме встановлення нової лінії з виробництва глазурованих сирків, що дозволить підвищити обсяги господарської діяльності та надасть можливість додатково генерувати щорічний прибуток у розмірі 306,7 тис. грн.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 59 / 52</i>

Реалізація проекту є ефективною, про що свідчать розраховані показники. Зокрема, індекс доходності проекту складає 2,99, тобто кожна гривня інвестицій принесе майже 3 грн. доходу. Реалізація проекту згідно із прогнозом дозволить підвищити рівень рентабельності господарської діяльності на 0,71 п.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 53

Додаток М

Орієнтовні таблиці для змістового наповнення підрозділів 2.1 та 2.2
магістерської кваліфікаційної роботи

Рекомендовані таблиці для підрозділу 2.1

Таблиця М.1

Індекси промислової продукції підприємств добувної промисловості
(у % до попереднього року)

	20__	20__	20__	20__	20__	Відхилення 20__ р. до 20__ р.
Промисловість						
Добувна промисловість						

Таблиця М.2

Трудові ресурси підприємств добувної промисловості

Показники	Рік					Відхилення 20__ р. до 20__ р., +,-
	20__	20__	20__	20__	20__	
Чисельність працівників, тис. осіб						
Промисловість						
Добувна промисловість						
Середньомісячна заробітна плата, грн.						
Промисловість						
Добувна промисловість						

Таблиця М.3

Показники майнових ресурсів підприємств добувної промисловості

Показники						Відхилення 20__ р. до 20__ р.	
	20__	20__	20__	20__	20__	+/-	%
Вартість активів, млн. грн.							
Основні засоби, млн. грн.:							
- залишкова вартість							
- знос							
Оборотні активи, млн. грн.							

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 54

Таблиця М.5

Фінансові результати та рентабельність добувних підприємств

Показники	Рік					Відхилення 20__ р. до 20__ р., +,-
	20__	20__	20__	20__	20__	
Чистий фінансовий результат, млн. грн.						
Промисловість						
Добувна промисловість						
Питома вага збиткових підприємств, %						
Промисловість						
Добувна промисловість						
Рентабельність господарської діяльності, %						
Промисловість						
Добувна промисловість						

Таблиця М.6

Показники зовнішньоекономічної діяльності підприємств добувної промисловості

Показники	Роки					Відхилення 20__ р. до 20__ р.	
	20__	20__	20__	20__	20__	+/-	%
Експорт, млн. грн.							
Імпорт, млн. грн.							
Сальдо ЗТО, млн. грн.							

Таблиця М.7

PEST-аналіз підприємств добувної промисловості

Політичні	Оцінка +/-	Економічні	Оцінка +/-
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	
...		...	
Соціальні	Оцінка +/-	Технологічні	Оцінка +/-
1.		1.	
2.		2.	
3.		3.	
...		...	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 56

Продовження табл. М.9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
грошові кошти									
<i>ПАСИВИ</i>									
1. Власний капітал									
в т.ч. зареєстрований капітал									
нерозподілений прибуток									
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення									
3. Поточні зобов'язання і забезпечення									
БАЛАНС:									

Таблиця М.10

Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства

Показники	Роки			Відхилення	
	20__	20__	20__	20__ р. до 20__ р.	
				+, -	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)					
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)					
Валовий: прибуток (збиток)					
Інші операційні доходи					
Адміністративні витрати					
Витрати на збут					
Інші операційні витрати					
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)					
Фінансові витрати					
Інші витрати					
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)					
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)					

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 57

Таблиця М.11

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства

Показники	Роки			Відхилення 20__	
	20__	20__	20__	р. до 20__ р. +,-	%
1. Коефіцієнт загальної ліквідності					
2. Коефіцієнт абсолютної ліквідності					
3. Чистий оборотний капітал					
4. Коефіцієнт автономії					
5. Коефіцієнт фінансової стабільності					
6. Коефіцієнт забезпеченості власними засобами					
7. Коефіцієнт оборотності активів					
8. Коефіцієнт оборотності власного капіталу					
9. Рентабельність господарської діяльності, %					
10. Рентабельність власного капіталу, %					
11. Рентабельність продукції, %					

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 58

Додаток Н

Приклад оформлення використаних джерел відповідно до ДСТУ 8302:2015

Джерела згруповані за типом для полегшення сприйняття. Список формується повністю у алфавітному порядку (без розподілу за типом джерел)

Книги

Один автор:

Андреєва Г. І. Економічний аналіз : навч. посібник. К.: Знання, 2008. 263 с.

Два автори:

Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства : навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри, 2006. 488 с.

Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.

Три автори:

Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. Економіка підприємства : навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 304 с.

Чотири і більше авторів:

Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз. К.: КНЕУ, 2005. 592 с.

або

Фінансовий аналіз / М. Д. Білик та ін. К. : КНЕУ, 2005. 592 с.

Без автора:

Україна в цифрах. 2007: стат. зб. / Держ. ком. статистики України. К.: Консультант, 2008. С. 185-191.

Автореферати дисертацій

Дудіна Н. В. Оплата праці у виробничих галузях США: досвід і перспективи використання в Україні: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.09.01. НАН України; Ін-т економіки. К., 2001. 19 с.

Дисертації

Орлова К. Є. Механізм адаптації підприємств добувної промисловості до зовнішнього середовища : дис. ... канд. екон. наук 08.00.04. НТУУ «КПІ». К., 2016. 276 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 08.03/076.00.1/М /ОК 15-2024
	Екземпляр № 1	Арк 59 / 59

Законодавчі документи

Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII.
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

Статті у продовжуваних виданнях (журналах)

Бержанір І. А. Діагностика рентабельності суб'єктів господарювання України. Економіка і організація управління. 2014. № 3-4. С. 25-29.

Бочкарьова Т. О., Кулинич Р. О., Пігуль Н. Г. Показники рентабельності підприємств різних галузей України та шляхи підвищення їх рівня. Економіка і суспільство. 2017. № 10. С. 188-193.

Кицак Т.Г., Коваленко І.Ф. Колективно-договірне регулювання оплати праці: проблеми та напрями удосконалення. Соціально-трудові відносини: теорія та практика. 2018. Вип. 1 (15). С. 162–170. URL: <http://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/24766>.

Частина видання (матеріалів конференції)

Бірюченко С. Ю. Суб'єктивно-об'єктивний взаємозв'язок суб'єктів економіки та доходу персоналу підприємства. Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку виробничої сфери: матеріали VII міжнародної науково-теоретичної конференції молодих учених і студентів (м. Донецьк, 20-21 травня 2010 р.). В 2-х томах. Донецьк: ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», 2010. Т. 1. С. 45–46.